

Promlčení a dobré mravy

Závěr obecných soudů, podle něhož podání žaloby staví běh promlčecí lhůty pouze v rozsahu žalobního petitu, a že uplatnění námitky promlčení za daných okolností není v rozporu s dobrými mravy, nepředstavuje samo o sobě protiústavní výklad podústavního práva, nevybočuje-li z mezí ústavně konformní interpretace a nevykazuje-li znaky svévole.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1021/25 ze dne 19.3.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky A. A. (jedná se o pseudonym), zastoupené Mgr. B.M., advokátkou, sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. ledna 2025 č. j. 33 Cdo 827/2024-391 a výroku II rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. listopadu 2023 č. j. 11 Co 261/2023-334, za účasti Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze, jako účastníků řízení, tak, že ústavní stížnost se zamítá.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti věci a obsah napadených rozhodnutí

1. Stěžovatelka se ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, domáhá podle jejího obsahu zrušení v záhlaví označených rozhodnutí s tvrzením, že jimi byla porušena její práva podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

2. Z ústavní stížnosti a jejích příloh vyplývá, že stěžovatelka uplatnila dne 13. 8. 2015 u Obvodního soudu pro Prahu 8 (dále jen "obvodní soud") právo na pojistné plnění ve výši 400 000 Kč z pojistné smlouvy uzavřené s Kooperativou pojišťovnou, a. s., Vienna Insurance Group, sídlem Pobřežní 665/21, Praha 8 (dále jen "pojišťovna"), s tím, že dne 14. 8. 2011 se stala obětí přepadení několika muži, kteří jí způsobili otřes mozku s hospitalizací, zlomeninu okraje očníce a traumatické poškození trojklanného nervu. Na základě znaleckého posudku stěžovatelka dne 20. 2. 2020 rozšířila žalobu o 560 000 Kč. Obvodní soud rozsudkem ze dne 22. 2. 2023 č. j. 28 C 265/2015-304, ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 19. 5. 2023 č. j. 28 C 265/2015-309, uložil pojišťovně zaplatit stěžovatelce 400 000 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a žalobu v rozsahu 560 000 Kč zamítl (výrok II.). Podle obvodního soudu byl nárok stěžovatelky na zaplacení 560 000 Kč promlčený.

3. Městský soud v Praze (dále jen "odvolací soud") napadeným rozsudkem potvrdil rozsudek obvodního soudu ve výroku II. ve znění, že se zamítá žaloba co do částky 560 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení. Po zopakování dokazování vyšel ze skutkových zjištění obvodního soudu. Úraz stěžovatelky vzniklý v důsledku napadení ze dne 14. 8. 2011 je pojistnou událostí ve smyslu § 60 odst. 2 zákona č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě (ve znění účinném do 31. 12. 2013). Promlčecí doba práva na plnění z pojištění je tříletá a začala běžet rok po vzniku pojistné události, tedy 14. 8. 2012 (§ 8 zákona o pojistné smlouvě). Promlčecí doba tak uplynula 14. 8. 2015. Protože právo na plnění ve výši 560 000 Kč uplatnila stěžovatelka až po uplynutí promlčecí lhůty (20. 2. 2020 podáním ze dne 19. 2. 2020), nelze jej stěžovatelce přiznat. Ke stavení promlčecí doby podle § 112 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen "zákon č. [40/1964](#) Sb."), dochází jen u práva, které bylo u soudu uplatněno nejen co do nároku, ale i jeho výše.

4. Námitka promlčení nebyla podle odvolacího soudu v rozporu s dobrými mravy. Pojišťovna před podáním žaloby nevyvíjela žádnou iniciativu, kterou by usilovala znemožnit zahájení sporu o pojistné plnění, neodrazovala stěžovatelku od podání žaloby příslibem dobrovolného plnění, neslibovala nic za to, že žalobu nepodá a vyčká na vyřízení věci bez ingerence soudu. Pojišťovna sice nárok na pojistné plnění opakovaně popírala (vycházela z lékařských zpráv), aniž by však bránila stěžovatelce v předložení dalších podkladů o jejím zdravotním stavu. Dodatečné vyhodnocení rozsahu trvalých následků po doplnění posudku soudem ustanoveného znalce v průběhu řízení před soudem nelze klást k tíži pojišťovny. K nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020 sp. zn. III. ÚS 2552/18, na který odkazovala stěžovatelka, uvedl, že není přílehlavý pro jiné skutkové okolnosti případů. V projednávané věci nebylo až do vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie zřejmé, zda těžká posttraumatická stresová porucha vznikla jako následek znásilnění nebo následek úrazu po těžkém poranění hlavy.

5. Nejvyšší soud dovolání stěžovatelky napadeným usnesením odmítl. Stěžovatelka v dovolání uvedla, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe při řešení otázek stavení promlčecí doby podle § 112 zákona č. [40/1964](#) Sb. a posouzení souladnosti námitky promlčení s dobrými mravy. Pouze ve vztahu k druhé z těchto právních otázek však uvedla judikaturu, od které se odvolací soud při řešení této otázky měl odchýlit. Ve vztahu k druhé otázce Nejvyšší soud uvedl, že není vyloučeno, že i výkon práva, který odpovídá zákonu, může být shledán v rozporu s dobrými mravy a že mu proto bude soudem odepřena ochrana. Uplatnění námitky promlčení se přičítá dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy je výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil, a vůči němuž by v konkrétní situaci zánik nároku na plnění, v důsledku uplynutí promlčecí lhůty, byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo neuplatnil. Tyto okolnosti musí být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení. V projednávané věci výjimečné okolnosti Nejvyšší soud neshledal.

II. Argumentace stěžovatelky

6. Stěžovatelka namítá nesprávné právní posouzení věci obecnými soudy. Předně má za to, že nárok uplatněný rozšířením její žaloby ve výši 560 000 Kč není promlčený. Uplatněním žaloby došlo ke stavení promlčecí lhůty. Nárok uplatněný v průběhu řízení je stejný, jen je o jiné výši. Otázka výše byla odvislá od znaleckého zkoumání a stěžovatelka ji nemohla sama určit. Má tedy za to, že podáním žaloby došlo ke stavení promlčecí lhůty a toto stavení platí i pro shodný nárok o jiné výši, resp. pro nárok uplatněný rozšířením žaloby.

7. K napadeným rozhodnutím soudů dále uvádí, že se soudy nezabývaly jejími argumenty, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Pojišťovna od počátku uváděla, že stěžovatelka nemá nárok na pojistné plnění, a to i v průběhu soudního řízení. Zcela ignorovala povinnost zkoumat následky zranění hlavy stěžovatelky i po psychiatrické stránce. Stěžovatelka nesouhlasí s tvrzením pojišťovny, že měla sama zajistit znalecký posudek. Soudy se měly zabývat tím, zda jednání pojišťovny bylo vedeno přímým úmyslem způsobit jinému újmu a tím, zda bylo zneužití práva na úkor stěžovatelky nepřiměřeně tvrdým postihem. Znovu odkazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2552/18.

8. Obecné soudy stěžovatelce vytýkají, že nesprávně určila výši svého nároku. Pro laika (spotřebitele) je však toto určení složité. Z nálezu sp. zn. III. ÚS 2552/18 přitom vyplývá, že soudy měly vzít v potaz, že pojišťovna je významným subjektem dlouhodobě působícím na trhu pojištění a stěžovatelka je v postavení spotřebitele v postavení slabší smluvní strany, v důsledku čehož měla požívat zvýšené ochrany.

9. K rozhodnutí Nejvyššího soudu namítá, že se nijak nevypořádal s důvody, které stěžovatelce

bránily uplatnit svůj nárok ve správné výši. Tyto byly způsobené nesoučinností pojišťovny a neplněním jejích závazků.

III. Vyjádření účastníků řízení a replika stěžovatelky

10. Ústavní soud si vyžádal vyjádření pojišťovny, odvolacího soudu a Nejvyššího soudu k ústavní stížnosti. Následně umožnil stěžovatelce podat repliku.

11. Pojišťovna Ústavnímu soudu sdělila, že se vzdává postavení vedlejší účastnice řízení.

12. Odvolací soud odkázal na odůvodnění svého rozsudku, kde vysvětlil své závěry ohledně promlčení nároku stěžovatelky a nerozpornosti námitky promlčení vznesené pojišťovnou s dobrými mravy. K odkazu stěžovatelky na nálezy sp. zn. III. ÚS 2552/18 dále uvedl, že v tamější věci šlo o náhradu škody v souvislosti se smlouvou o úvěru, bylo poukazováno na nejednoznačnost aktivní legitimace a nešlo o situaci, kdy bylo shledáno promlčení nároku pouze u té jeho části, která nebyla uplatněna již při podání žaloby, ale až v rámci jejího rozšíření, jako v nyní projednávané věci. Odvolací soud navrhuje, aby ústavní stížnost byla odmítnuta.

13. Nejvyšší soud v plném rozsahu odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí.

14. Stěžovatelka v replice zrekapitulovala, že obecné soudy neměly k námitce promlčení vznesené pojišťovnou přihlídnout. Odvolací a Nejvyšší soud se nevypořádaly s možnými důvody, které stěžovatelce bránily uplatnit nárok ve správné výši; odkázala na argumentaci v ústavní stížnosti, podle níž pojišťovna svou nesoučinností a neplněním svých závazků zavinila, že stěžovatelka nemohla určit výši svého nároku. Opětovně citovala z nálezu sp. zn. III. ÚS 2552/18, který je podle ní aplikovatelný i na projednávanou věc.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

15. Ústavní soud shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v nichž byla vydána napadená rozhodnutí. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

16. Ústavní stížnost není důvodná.

17. Ústavní soud zásadně není oprávněn zasahovat do rozhodovací činnosti jiných orgánů veřejné moci, neboť je podle čl. 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti. Proto je vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ v zásadě věcí obecných soudů. Ústavní soud zasáhne do jejich rozhodovací činnosti pouze tehdy, je-li jejich rozhodování stiženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti [srov. nálezy ze dne 25. 9. 2007 sp. zn. Pl. ÚS 85/06 (N 148/46 SbNU 471)].

18. Ústavní soud si je vědom závažných a nešťastných okolností případu a jeho vývoje, jak je popisuje stěžovatelka a jak plynou z napadených rozhodnutí. Důvod pro svůj výjimečný zásah však přesto neshledal.

19. Stěžovatelka v ústavní stížnosti rozporuje závěry obecných soudů týkající se promlčení části jejího nároku. Její argumentaci lze rozdělit do dvou okruhů:

a) podáním žaloby došlo ke stavení promlčecí lhůty, což se mělo vztahovat i na nárok uplatněný až následným rozšířením žaloby;

b) námitka promlčení uplatněná pojišťovnou byla vzhledem k okolnostem v rozporu s dobrými mravy.

V. a) K otázce stavení promlčecí doby

20. K prvnímu argumentačnímu okruhu je nutné uvést, že stěžovatelka právní otázku stavení promlčecí doby práva uplatněného změnou žaloby vznesla již v dovolání. Nejvyšší soud však uzavřel, že stěžovatelka neoznačila rozhodnutí, od jejichž řešení se měl odvolací soud odchýlit, a dovolání proto v tomto ohledu trpí vadou, pro kterou nelze v řízení pokračovat. Stěžovatelka tyto závěry v ústavní stížnosti nijak nezpochybňuje. Lze tedy uzavřít, že ve vztahu k této otázce vyčerpala opravné prostředky pouze formálně. Z hlediska předmětu řízení o ústavní stížnosti jde proto o námitku materiálně nepřipustnou [srov. např. nálezy ze dne 19. 11. 1999 sp. zn. IV. ÚS 432/98 (N 160/16 SbNU 181), či ze dne 13. 7. 2000 sp. zn. III. ÚS 117/2000 (N 111/19 SbNU 79)]. Poskytování ochrany základním právům náleží především obecným soudům (čl. 4 Ústavy), a jejich roli proto nelze obcházet tím, že by Ústavní soud posuzoval otázky, které jim nebyly řádně předloženy.

21. I přesto se s ohledem na okolnosti celého případu Ústavní soud k této námitce stěžovatelky alespoň stručně vyjádří. Právní závěry obecných soudů, podle nichž podáním žaloby nedochází ke stavení promlčecí lhůty (či v poměrech předcházející úpravy "doby") ve vztahu k části nároku uplatněné až následným rozšířením žaloby, odpovídají ustálené judikatuře Nejvyššího soudu (srov. např. rozsudky ze dne 23. 2. 2011 sp. zn. 25 Cdo 2180/2010 a ze dne 28. 6. 2012 sp. zn. 25 Cdo 3196/2010) i odborné literatuře [srov. např. Brim, L. In Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, komentář k § 648, marg. č. 31; obdobně k § 112 zákona č. [40/1964](#) Sb. např. Švestka, J. in Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 623] a Ústavní soud na nich neshledává nic neústavního.

22. V civilním sporném řízení se uplatňuje dispoziční zásada. Soud je v něm vázán žalobou a nemůže žalobci přiznat více, než čeho se domáhal [§ 153 odst. 2 občanského soudního řádu; srov. např. nálezy ze dne 7. 4. 2010 sp. zn. II. ÚS 3137/09 (N 75/57 SbNU 23) či ze dne 5. 5. 2009 sp. zn. IV. ÚS 2780/08 (N 109/53 SbNU 369)]. Přístup zastávaný stěžovatelkou by vedl k extenzivnímu pojetí předmětu řízení, v jehož důsledku by se promlčecí lhůta stavěla i ve vztahu k části nároku, která nebyla žalobcem vůbec učiněna předmětem řízení.

23. Povinnost tvrdit a prokázat skutečnosti zakládající nárok i jeho výši tíží žalobce. Žalovaný naopak pouze reaguje na tvrzení a důkazy protistrany; není jeho úlohou konstruovat nebo dokazovat výši nároku žalobce. Přenesení takové povinnosti na žalovaného by neodpovídalo logice sporného řízení. Jakékoli plnění požadované nad rámec žalobního petitu proto netvoří předmět řízení a nemůže na něj dopadat ani stavení promlčecí doby. Přístup obecných soudů tak nepředstavuje projev svévole a odpovídá i ustálené judikatuře (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2023 sp. zn. 24 Cdo 306/2023 a tam citovanou judikaturu), o čemž svědčí mimo jiné to, že ani stěžovatelka neuvedla judikaturu, od níž by se přijaté řešení mělo odchylovat (srov. s. 4 napadeného usnesení Nejvyššího soudu). Výjimkou jsou pouze situace, kdy právní předpis stanoví určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky [srov. nálezy ze dne 22. 5. 2014 sp. zn. I. ÚS 3367/13 (N 104/73 SbNU 667) a ze dne 8. 8. 2017 sp. zn. III. ÚS 1796/16 (N 142/86 SbNU 417)]. O takový případ se však v projednávané věci nejedná, což ostatně ani stěžovatelka netvrdí.

24. Nelze ani přijmout konstrukci stěžovatelky, že promlčecí doba měla začít běžet až poté, co by byl v řízení na základě znaleckého zkoumání určen rozsah způsobené újmy. Takový přístup by nedůvodně popíral smysl a účel promlčení, jímž je především snížení neurčitosti při uplatňování práv

a omezení stavu dlouhodobé nejistoty v právních vztazích [viz obecně náleze ze dne 16. 10. 2012 sp. zn. Pl. ÚS 16/12 (N 174/67 SbNU 115; 369/2012 Sb.), bod 36; obdobně srov. usnesení ze dne 22. 2. 2022 sp. zn. IV. ÚS 52/22, bod 8]. Zvýšení žalované částky v průběhu řízení tak představuje uplatnění další části nároku, která nebyla předmětem původní žaloby. Účinky stavení promlčecí lhůty se proto vztahují pouze na nárok uplatněný v původním rozsahu, nikoli na částku požadovanou až následnou změnou žaloby.

V. b) K namítanému rozporu námitky promlčení s dobrými mravy

25. Pokud jde o argumentaci stěžovatelky o rozporu námitky promlčení vznesené pojišťovnou s dobrými mravy, je nejprve vhodné obecně předeslat, že judikatura Ústavního soudu v této souvislosti rozlišuje, zda jde o horizontální (mezi jednotlivci) nebo vertikální vztah (kde vystupuje stát). V obou případech se předpoklady pro uplatnění a odepření účinků tohoto práva liší. Uplatňuje-li námitku promlčení stát, zejména v řízení o náhradě škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, vztahují se na něj přísnější kritéria [viz např. nálezy ze dne 31. 5. 2011 sp. zn. I. ÚS 2216/09 (N 103/61 SbNU 551) a ze dne 28. 4. 2020 sp. zn. III. ÚS 450/20 (N 80/99 SbNU 461)].

26. V horizontálních vztazích obecně platí, že námitka promlčení zpravidla dobrým mravům neodporuje. Výjimečně však mohou nastat situace, kdy je její uplatnění výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by zánik nároku v důsledku promlčení představoval nepřiměřeně tvrdý důsledek ve srovnání s charakterem uplatňovaného práva a důvody, pro něž nebylo uplatněno včas [srov. náleze ze dne 6. 9. 2005 sp. zn. I. ÚS 643/04 (N 171/38 SbNU 367)]. Posouzení této otázky vždy závisí na konkrétních okolnostech případu a náleží především obecným soudům; Ústavní soud může zasáhnout pouze tehdy, pokud by jejich závěry představovaly zjevný exces vybočující z ústavních mezí [srov. např. náleze ze dne 2. 1. 2019 sp. zn. IV. ÚS 1447/18 (N 1/92 SbNU 9), bod 21; či náleze ze dne 21. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 548/11 (N 119/61 SbNU 729), bod 14]. Takový exces Ústavní soud v projednávané věci neshledal.

27. Obecné soudy dospěly k závěru, že stěžovatelce ve správném vyčíslení nároku nebránily okolnosti případu, chování pojišťovny, zmeškání nebylo následkem slibů nebo odrazování pojistitelem. Stěžovatelka mohla vyčíslit nárok před podáním žaloby, dokonce i opatřit si znalecký posudek a na jeho základě určit výši žalované částky. Závěry obecných soudů v tomto ohledu nejsou v extrémním nesouladu s provedenými důkazy, a nejde ani o kvalifikovanou vadu při výkladu právních předpisů.

28. Stěžovatelka zejména poukazuje na podobnost projednávané věci s nálezem sp. zn. III. ÚS 2552/18, v němž Ústavní soud dovodil rozpor námitky vznesené pojišťovnou s dobrými mravy. V první řadě argumentuje, že podle závěrů tohoto nálezu je třeba zohlednit, že pojišťovna je významným subjektem dlouhodobě působícím na trhu pojištění, zatímco stěžovatelka jako spotřebitelka vystupuje v postavení slabší smluvní strany. Tato skutečnost však sama o sobě neznamená, že každá námitka promlčení vznesená pojišťovnou musí být považována za rozpornou s dobrými mravy. Ani z odkazovaného nálezu takový obecný závěr nevyplývá (srov. jeho body 32 až 34).

29. V případě, na který odkazuje stěžovatelka, šlo o případ s řadou zvláštností a odlišností od nyní posuzované věci. Klíčovým v tamější věci byl spor o aktivní legitimaci pojištěné z rámcové pojistné smlouvy uzavřené mezi pojišťovnou a bankou. Závěr o rozpornosti námitky promlčení s dobrými mravy se opíral mimo jiné o to, že se stěžovatelka nejprve domáhala pojistného plnění přímo vůči pojišťovně, avšak její žaloba byla zamítnuta pro nedostatek aktivní legitimace. Teprve poté podala žalobu na náhradu škody, nárok na její náhradu však již byl promlčen. Obecné soudy i Ústavní soud zohlednily skutečnost, že to byla pojišťovna, která pozdním uplatněním námitky absence aktivní legitimace pro plnění z pojistné smlouvy ve svém důsledku alespoň z části zapříčinila opožděné

podání žaloby stěžovatelky na náhradu škody vůči pojišťovně. Původně totiž odmítala plnění z jiného důvodu (čas invalidity) a samotnou aktivní legitimaci poškozené z titulu pojištění nepopírala (bod 11 a bod 38 a násl. nálezu sp. zn. III. ÚS 2552/18).

30. Ve věci sp. zn. III. ÚS 2552/18 tak šlo o kumulaci důvodů, počínaje spornou otázkou aktivní legitimace k plnění z pojistné smlouvy, opožděnou argumentací pojišťovny i jejím popíráním nároku, které ve světle nové judikatury mohly vést k oprávněnosti původně uplatněného nároku, ale zároveň vedly k promlčení uplatněného práva na náhradu škody. Žádná z těchto okolností nemá své místo v posuzované věci. Argumenty stěžovatelky vztahující se k chování pojišťovny před zahájením sporu a v jeho průběhu však samy o sobě nemohou vést k závěru, že námitka promlčení uplatněná pojišťovnou byla v rozporu s dobrými mravy. Skutečnost, že dlužník popírá existující nárok (nebo jeho část) a dobrovolně jej neplní, je porušením povinnosti, typickým důvodem pro podání žaloby a zároveň přirozenou příčinou počátku běhu promlčecí lhůty, resp. doby. Pouhá tato skutečnost nemůže zakládat rozpor námítky s dobrými mravy, neboť by popírala samotný smysl promlčování. Takový závěr by přicházel v úvahu pouze tehdy, pokud by pojistitel svým jednáním stěžovatelce objektivně znemožnil či podstatně ztížil včasné uplatnění práva u soudu, případně jí uvedl v omyl, což v projednávané věci prokázáno nebylo. Stěžejní je, že stěžovatelka měla možnost nárok včas u soudu uplatnit, dokonce jej u soudu včas uplatnila, ovšem pouze zčásti.

31. Stěžovatelka opakovaně upozorňuje na to, že pojišťovna před zahájením řízení zcela ignorovala povinnost zkoumat následky zranění hlavy i po psychiatrické stránce. Stěžovatelka nesouhlasí s tvrzením pojišťovny, že měla sama zajistit znalecký posudek z oboru psychiatrie. V ústavní stížnosti odkazuje na čl. VI odst. 3 Zvláštních pojistných podmínek pro životní pojištění, podle něhož rozsah trvalých následků úrazu určuje pojistitel. Z tohoto ustanovení však povinnost pojišťovny zajistit pro stěžovatelku znalecký posudek z oboru psychiatrie nevyplyvá. Je na věřiteli, aby nejen tvrdil a prokázal existenci nároku, ale rovněž prokázal jeho výši. Uvedené ujednání neznamená, že by nedocházelo k běhu promlčecí lhůty (a tedy že by věřitel nemohl uplatňovat právo na plnění u soudu), dokud by rozsah trvalých následků pojistitel nezjistil, resp. jestliže jej popřel. Neznamená to ani, že by je byl povinen zjišťovat podrobněji, pokud popírá i základ nároku (tím rozsah trvalých následků relevantních pro pojistné plnění určil). Rozhodně to pak neznamená, že by věřitel nebyl oprávněn zpochybňovat nezohlednění požadovaného rozsahu či pojistitelem provedeného vyčíslení, resp. prokazovat u soudu jinou výši nároku (že by měl nárok jenom na to, co řekne pojistitel). To je přitom pro počátek běhu promlčecí lhůty zásadní.

32. Stěžovatelka dále argumentuje tvrzeným úmyslným neuvedením jí předložených lékařských zpráv v odpovědi pojišťovny v roce 2013, sdělením o odložení hodnocení trvalých následků až v srpnu 2013, nevyplacením zálohy na pojistné plnění a nevysláním k psychiatrovi k posouzení zdravotního stavu. Obecné soudy přitom dospěly k závěru, že pojišťovna odmítla v červnu 2013 z pojistné smlouvy plnit, jde-li o daný nárok na pojistné plnění za posttraumatickou stresovou poruchu. Žaloba na pojistné plnění byla podána včas v roce 2015, rozšířena byla až v roce 2020. Sama stěžovatelka však v ústavní stížnosti uvádí, že důvodem rozšíření bylo původně chybné ocenění trvalých následků v závislosti na jejich intenzitě (část III. B a C). Za této situace není zřejmé, jak se výše uvedené skutečnosti měly promítnout do uplatnění zbytku nároku až přibližně pět let po uplynutí promlčecí doby, když žaloba byla jinak podána včas.

33. Časový odstup mezi jednotlivými procesními kroky přitom nelze zcela pominout. Žaloba byla podána dne 13. 8. 2015, zatímco k rozšíření žaloby došlo až dne 20. 2. 2020, tedy s více než čtyřletým odstupem. Takto dlouhá doba přitom neuplynula ani mezi oznámením pojistné události a prvním sdělením o výši plnění v září 2011 na straně jedné a podáním žaloby na straně druhé; nelze ji tudíž ani částečně přičítat na vrub postupu pojišťovny.

34. Jde-li pak o jasnost a srozumitelnost pojistných podmínek ve spotřebitelských smlouvách

(vyčíslitelnost nároku), pouhá nezbytnost využití odborníka ke zjištění výše nároku nečiní námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy (stejně jako obecně nebrání počátku běhu subjektivní promlčecí doby či lhůty - srov. např. usnesení ze dne 7. 2. 2023 sp. zn. III. ÚS 3392/22, bod 11; či již zmiňované usnesení sp. zn. IV. ÚS 52/22, bod 8).

35. Není pravda, že by se soudy nezabývaly stěžovatelčím poukazem na rozpor s dobrými mravy ve vztahu k promlčení, jak namítá stěžovatelka. Obecné soudy se zabývaly pečlivě zejména rolí pojišťovny při zmeškání lhůt (bod 18 rozsudku odvolacího soudu, s. 3 usnesení Nejvyššího soudu). Svá rozhodnutí v tomto směru dostatečně odůvodnily a vypořádaly se i s odkazem stěžovatelky na výše uvedený nálezn Ústavního soudu (bod 19 rozsudku odvolacího soudu, s. 5 usnesení Nejvyššího soudu).

36. Ústavní soud proto shrnuje, že neshledal žádné okolnosti, které by zpochybňovaly závěry obecných soudů o tom, že námitka promlčení uplatněná pojišťovnou není v rozporu s dobrými mravy. Byť lze pochopit osobně složitou situaci stěžovatelky, nelze pominout, že zákonné procesní možnosti a postupy, aby se svého práva domohla, měla k dispozici.

VI. Závěr

37. Protože Ústavní soud neshledal namítané porušení ústavně zaručených práv stěžovatelky, ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl.

Další články:

- [Exekuce](#)
- [Zkušební doba](#)
- [Vypořádací podíl](#)
- [Popření pohledávky](#)
- [Pozemní komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Příklep \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vlastnictví \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výklad projevu vůle \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost za vady](#)
- [Odpovědnost za vady](#)